

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Instrucțiuni din 19.07.2012

referitoare la tratamentul și modalitatea de comunicare a extinderilor și modificărilor aduse abordării avansate de evaluare utilizate de instituțiile de credit la determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional

Având în vedere următoarele:

- prevederile art.17 și 18 din *Regulamentul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru riscul operațional ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*, cu modificările și completările ulterioare, și ale art.18 din *Regulamentul Băncii Naționale a României nr.25/2009 privind utilizarea abordării avansate de evaluare și aprobarea utilizării acestei abordări de către instituțiile de credit, pentru riscul operațional*, cu modificările și completările ulterioare,
- recomandările cu privire la tratamentul și modalitatea de comunicare a extinderilor și modificărilor aduse abordării avansate de evaluare utilizate de instituțiile de credit la determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional, date în cadrul *Ghidului EBA referitor la abordarea avansată de evaluare (AMA) - extinderi și modificări (GL45)* din 6 ianuarie 2012,

În baza dispozițiilor art. 420 alin.(2) din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr.227/2007*, Banca Națională a României emite următoarele instrucțiuni:

1. Prezentele instrucțiuni se aplică instituțiilor de credit care utilizează abordarea avansată de evaluare la determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional, cu respectarea prevederilor secțiunii a 4-a a cap. II din *Regulamentul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru riscul operațional ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*, cu modificările și completările ulterioare și prevederilor *Regulamentului Băncii Naționale a României nr.25/2009 privind utilizarea abordării avansate de evaluare și aprobarea utilizării acestei abordări de către instituțiile de credit, pentru riscul operațional*, cu modificările și completările ulterioare, și cuprind mențiuni referitoare la modalitatea de includere în politicile interne ale instituțiilor de credit a extinderilor și modificărilor aduse utilizării abordării avansate de evaluare și la modalitatea prin care acestea sunt comunicate Băncii Naționale a României.

2. (1) Instituțiile de credit trebuie să aprobe la nivelul structurii de conducere și trebuie să implementeze politici interne referitoare la extinderile și modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare, formalizate în cadrul unui document de *politică privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)*.

(2) *Politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* trebuie să includă proceduri și responsabilități pentru aprobarea internă a extinderilor și modificărilor aduse utilizării abordării avansate de evaluare, adaptate caracteristicilor organizaționale și modului de utilizare a abordării avansate de evaluare în cadrul instituției de credit.

3. În cadrul *politicii privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* instituțiile de credit trebuie să formalizeze principiile și procedurile pentru clasificarea și tratamentul extinderilor și modificărilor planificate aferente utilizării abordării avansate de evaluare, cu specificarea criteriilor adecvate pentru clasificarea eventualelor modificări și a proceselor interne și a responsabilităților pe linia implementării și formalizării extinderilor și modificărilor aduse utilizării abordării avansate de evaluare.

4. Extinderile și modificările planificate aferente utilizării abordării avansate de evaluare trebuie clasificate în una din următoarele patru categorii: extinderi, modificări semnificative, modificări majore și modificări minore. Criteriile generale de bază pentru clasificarea extinderilor și modificărilor planificate aferente abordării avansate de evaluare sunt prevăzute în anexă. Dintre acestea, instituțiile de credit trebuie să includă în *politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* doar criteriile relevante, ce sunt specifice pentru modul în care abordarea avansată de evaluare este implementată în cadrul instituției de credit. În plus, instituția de credit trebuie să dezvolte criterii suplimentare celor care se regăsesc în anexă cu luarea în considerare a particularităților ce decurg din utilizarea abordării avansate de evaluare în cadrul instituțiilor de credit.

5. *Politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* trebuie să prevadă obligația asigurării unei revizuii independente interne sau externe a extinderilor sau modificărilor semnificative planificate aferente utilizării abordării avansate de evaluare.

6. Instituțiile de credit trebuie să revizuiască și să adapteze *politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* pentru a reflecta în mod adecvat modificările aferente cadrului intern de administrare a activității sau, după caz, ale cadrului de utilizare a abordării avansate de evaluare în instituția de credit.

7. *Politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* și aplicarea acesteia trebuie să fie supusă unei revizuii periodice independente.

8. Clasificarea oricărei modificări planificate nu trebuie realizată prin luarea în considerare a acesteia în mod individual, ci trebuie evaluată în legătură cu alte modificări efectuate anterior, cu modificări care vor avea efect în același timp sau cu modificări care sunt planificate deja pentru viitor.

9. În cazul în care clasificarea unei modificări realizată în baza impactului cantitativ efectiv asupra cerinței de capital reglementate este diferită de clasificarea aceleiași modificări bazată pe criterii calitative, instituțiile de credit trebuie să încadreze respectiva modificare în categoria cu cel mai înalt grad de semnificativitate.

10. Independent de criteriile de clasificare a modificărilor prevăzute în cadrul *politicii instituției de credit privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)*, Banca Națională a României poate reclasifica o modificare intervenită în utilizarea abordării avansate de evaluare în funcție de caracterul semnificativ, solicitând totodată și aplicarea tratamentului corespunzător noii încadrări.

11. Instituțiile de credit care utilizează abordarea avansată de evaluare potrivit prevederilor *Regulamentului Băncii Naționale a României nr.25/2009*, cu modificările și completările ulterioare, trebuie să transmită Băncii Naționale a României *politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)*, cât și orice modificare ulterioară a acesteia.

12. Instituțiile de credit care intenționează să obțină aprobare pentru utilizarea abordării avansate de evaluare în vederea determinării cerinței de capital pentru riscul operațional trebuie să furnizeze Băncii Naționale a României *politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)*, ca parte a documentației solicitate în cadrul art.6 din *Regulamentul Băncii Naționale a României nr.25/2009*, cu modificările și completările ulterioare.

13. (1) Implementarea oricărei extinderi sau modificări semnificative aduse cadrului de utilizare a abordării avansate de evaluare în instituțiile de credit, se supune aprobării Băncii Naționale a României, cu respectarea procedurii aplicabile prevăzute de capitolul II al *Regulamentului Băncii Naționale a României nr.25/2009*, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În cazul în care o instituție de credit intenționează să extindă sau să modifice semnificativ cadrul de utilizare a abordării avansate de evaluare, acesta trebuie să solicite

aprobarea Băncii Naționale a României în timp oportun, anterior implementării planificate. Documentația furnizată, necesară pentru evaluarea conformității cu cerințele reglementate, trebuie să includă cel puțin următoarele:

- a) descrierea extinderii sau modificării semnificative;
- b) raționamentul, scopul sau efectele așteptate asupra cerinței reglementate de capital aferentă utilizării abordării avansate de evaluare; și
- c) raportul revizuirii independente a extinderii sau modificării semnificative planificate.

(3) Aprobarea acordată unei instituții de credit pentru utilizarea unei extinderi sau a unei modificări semnificative poate fi condiționată de îndeplinirea unor cerințe suplimentare (ca de exemplu utilizarea în paralel a cadrului abordării avansate de evaluare vechi cu cel nou) sau poate fi însoțită de recomandări pentru îmbunătățirea unor părți ale extinderilor și/sau modificărilor aduse cadrului abordării avansate de evaluare.

14. (1) Instituția de credit trebuie să informeze Banca Națională a României, în timp oportun, anterior implementării planificate, în legătură cu modificările majore aduse utilizării abordării avansate de evaluare. Pentru acest scop, instituția de credit trebuie să furnizeze documentația necesară, care trebuie să includă descrierea modificării, raționamentul, obiectivul și efectele asupra cerinței reglementate de capital aferente utilizării abordării avansate de evaluare.

(2) Banca Națională a României evaluează modificarea precizată la alin.(1) și informează ulterior instituția de credit cu privire la eventuale obiecții, având posibilitatea de a solicita măsuri de remediere cu titlu de recomandare sau obligatorii, sugestii pentru o eventuală îmbunătățire a unor părți noi sau modificate sau alte cerințe specifice împreună cu raționamentul aferent (ca de exemplu utilizarea în paralel a cadrului abordării avansate de evaluare vechi cu cel nou).

(3) Instituția de credit poate să aplice modificarea majoră pentru scopurile determinării cerinței minime de capital pentru risc operațional prin utilizarea abordării avansate de evaluare, doar ulterior obținerii răspunsului afirmativ din partea Băncii Naționale a României.

(4) În situația în care, ca urmare a evaluării, Banca Națională a României reclasifică modificarea majoră și o încadrează în categoria extinderilor sau modificărilor

semnificative, instituția de credit trebuie să solicite o nouă aprobare separată potrivit prevederilor pct.13.

15. (1) Instituția de credit trebuie să includă modificările minore în *politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* și să le formalizeze în mod corespunzător.

(2) Instituția de credit trebuie să notifice Băncii Naționale a României cel puțin anual modificările minore intervenite în cadrul de utilizare a abordării avansate de evaluare. Acestea pot fi revizuite în cadrul altor revizuiți aferente abordării avansate de evaluare.

16. Instituțiile de credit care au primit aprobare de utilizare a abordării avansate de evaluare în scopul determinării cerinței de capital reglementate pentru riscul operațional până la data de 31 decembrie 2011 sau instituțiile care au solicitat aprobare de utilizare a abordării avansate de evaluare până la data de 30 iunie 2012, trebuie să înainteze Băncii Naționale a României *politica privind modificările din cadrul abordării avansate de evaluare (AMA Change Policy)* până la data de 30 iunie 2012.

Anexă – Criterii de clasificare a extinderilor AMA și a modificărilor AMA în categoriile modificări semnificative, majore și minore¹

A) Extinderi ale cadrului de utilizare a abordării avansate de evaluare

1. Extinderi aduse sistemului de cuantificare a riscului operațional

- a) prima reducere cerinței reglementate de capital aferentă riscului operațional prin acoperirea pentru pierderea așteptată;
- b) introducerea pentru prima dată a tehnicilor de diminuare a riscului operațional (de exemplu: asigurarea la riscul operațional sau alte mecanisme de transfer ale acestui risc);
- c) introducerea pentru prima dată a beneficiilor din diversificare;
- d) introducerea pentru prima dată a unui mecanism de alocare a capitalului la nivel de grup.

2. Următoarele tipuri de extinderi sau modificări aduse ariei de cuprindere a aplicării abordării avansate de evaluare trebuie considerate extinderi ale cadrului de utilizare a abordării avansate de evaluare, doar în situația în care au o influență semnificativă asupra profilului de risc al instituției de credit:

- a) extinderea spre operațiuni ale instituției de credit care nu au fost acoperite de procesul de aprobare, dacă acestea nu au fost cuprinse în planul de implementare graduală ce a fost înaintat cu cererea de aprobare pentru utilizarea abordării avansate de evaluare; și
- b) modificări în utilizarea parțială aplicată până la momentul actual referitoare la locațiile individuale, entități juridice sau unități operaționale, dacă acestea nu au fost cuprinse în planul de implementare graduală ce a fost înaintat cu cererea de aprobare pentru utilizarea abordării avansate de evaluare.

Ex.: este necesar ca instituțiile de credit să ia în considerare fuziunile, achizițiile și modificările în structura internă de afaceri, atunci când calculează cerința de capital pentru riscul operațional. De asemenea poate fi afectată aria de cuprindere a utilizării abordării avansate de evaluare. Dacă aceste tipuri de extinderi sau modificări au un

¹ **Anexa** furnizează o listă neexhaustivă a cazurilor care sunt clasificate ca extinderi, modificări semnificative, modificări majore și modificări minore ale utilizării abordării avansate de evaluare. Lista reprezintă un ghid pentru clasificarea modificărilor potrivit caracterului semnificativ.

impact nesemnificativ asupra profilului de risc, instituțiile de credit pot aplica aceste modificări în cadrul abordării avansate de evaluare, **fără a le mai supune aprobării și pot include aceste modificări în categoria modificări majore și/sau minore.**

B) Modificări semnificative ale utilizării abordării avansate de evaluare

- a) modificări fundamentale în structura și caracteristicile setului de date pentru calcul (ca de exemplu: utilizarea pentru prima dată a surselor de date externe noi, schimbarea surselor de date externe încorporate);
- b) modificări fundamentale în sistemul de cuantificare datorate modificărilor raționamentelor sau metodelor (ca de exemplu: trecerea de la abordări bazate în principal pe date la modele bazate pe scenarii sau viceversa, modificări în criteriile pentru utilizarea sau pentru cuantificarea celor patru elemente ale abordării avansate de evaluare și modificări în ipotezele aferente distribuției/ procesul de estimare al parametrilor), sau unor modificări importante intervenite în cadrul structurii grupului (ca de exemplu: renunțarea la unități operaționale semnificative, inclusiv filiale);
- c) modificări în cadrul raționamentelor și a determinantilor mecanismului de alocare a capitalului; și
- d) modificări fundamentale în structura organizatorică și operațională a funcției de administrare a riscului operațional, în special când acestea afectează independența funcției de administrare (ca de exemplu: măsuri care creează conflicte de interese sau limitează disponibilitatea resurselor).

C) Modificări majore ale utilizării abordării avansate de evaluare

- a) modificări ale procedurilor interne ale instituțiilor de credit în ceea ce privește colectarea datelor de pierdere interne, efectuarea analizelor de scenarii și determinarea factorilor legați de mediul de afaceri și controlul intern;
- b) modificări ale sistemului de cuantificare datorate modificărilor aferente raționamentelor sau metodelor, sau modificărilor din structura grupului (ca de exemplu: modificări ale datelor de referință și/sau ale perioadei de observare istorică necesară pentru setul de date pentru calcul; modificări ale criteriilor/tehnichilor de stabilire ale pragului de modelare „*de minimis*”(*de minimis modelling threshold*) și/sau al pragului de

modelare „body-tail” (*body-tail modelling threshold*); modificări în nivelul de granularitate al modelului; modificări ale criteriilor/tehnicilor pentru determinarea pierderilor așteptate, tehnicilor de diminuare și corelațiilor recunoscute anterior);

pragul de modelare „de minimis” (de minimis modelling threshold) – reprezintă nivelul de la care datele privind pierderile aferente unei clase de risc operațional sunt introduse în model;

pragul de modelare „body-tail” (body-tail modelling threshold) – reprezintă nivelul pierderilor care se evidențiază între extremitate și restul distribuției și care sunt introduse în model prin metode diferite.

c) modificări relevante ale sistemelor IT aferente cadrului de utilizare a abordării avansate de evaluare, administrării de date sau procedurilor de raportare;

d) modificări în cadrul raționamentelor și metodelor utilizate de instituția de credit pentru validarea internă și pentru revizuirea cadrului abordării avansate de evaluare; și

e) modificări care au condus la diminuare semnificativă a cerinței de capital pentru riscul operațional. Modificarea cerinței de capital este calculată prin compararea cerinței de capital rezultată din aplicarea efectivă a modelului abordării avansate de evaluare cu cerința rezultată după aplicarea modificărilor în model. În situația în care abordarea avansată de evaluare este aplicată unitar, modificarea se calculează la nivel de grup.

D) Modificări minore ale utilizării abordării avansate de evaluare

În categoria modificări minore ale utilizării abordării avansate de evaluare sunt încadrate toate modificările care nu îndeplinesc criteriile de încadrare prevăzute de *politica privind modificările aduse utilizării abordării avansate de evaluare* pentru categoriile menționate mai sus (A-C) precum și cele care nu se pot încadra în respectivele categorii chiar și în situația în care sunt evaluate ținând cont de alte modificări, potrivit pct.8.